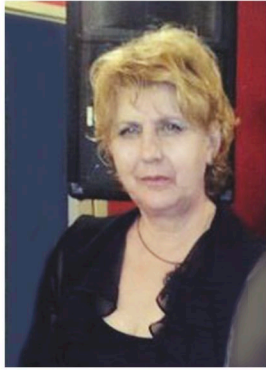

СЛАВИЦА ПЕЈОВИЋ

БИТ И САЊЕ

Славица Пејовић рођена 17. 11. 1948. године у Мокрину (Кикинда, Србија). Аутор је публикације: *Библиотека града Костоца 1953-2003.*, *Каталог књига библиотеке града Костоца 1882-1944.* и *Костолац у огледалу књиге* као и две збирке поезије *Елегија без одговора* 2013. и *Озар* 2014.

Песме су јој превођене на македонски, италијански језик и албански језик и објављиване у часописима *Свитак* (Пожега), *Одзиви* (Бијело Поље),

Современост (Скопље), *Мајдан* (Костолац), *Стиг* (Мало Црниће), и бројним зборницима: *Море на длану* - збирка песама (Загреб, 2012.), *Стихом додирнути* (Загреб, 2013.), *Антологија ФБ пјесника* (Загреб, 2014.), *Дунавски драгуљи* (Костолац, 2014.), *Валентиново* - међународна збирка љубавне поезије (Загреб, 2014.), *Лексикон савремених песника бивше Југославије* (Београд, 2014.), *Додирни душа* (Загреб, 2014.), *За ново рођење и крај смисла им* (Кикинда, 2014.), *Месопотамија* (Београд, 2014.), *Cio`che Caino non sa* (Италија, 2014), *Као черга широка душа* (Мало Црниће) и др. Добитник је Повеље културе Културно просветне заједнице општине Пожаревац, Специјалне награде за стране писце 2013. и посебног признања за песму "Безгласје" 2014. године града Галатоне (ЛЕ), Италија - Италија - Premio Nazionale i internazionale di poesia e prosa „Citta del Galateo“.

Председник је Клуба љубитеља књиге „Мајдан“ и главни и одговорни уредник истоименог часописа за књижевност, културу и науку „МАЈДАН“ . Члан је Удружења књижевника Србије.

Живи у Костоцу.

БИТ И САЊЕ

СЛАВИЦА ПЕЈОВИЋ

Славица Пејовић
БИТ И САЊЕ

Едиција „Стишки књижевни круг“
К њ и г а бр. 26

Библиотека
ЗАВЕТ

К њ и г а 3

У р е д н и ц и
Милисав Миленковић
Зорка Стојановић

Насловна страна: Предраг Вујиновић: БЕЛИ ЗВУК
уље на лесониту 26 x 36 cm година 2013.

Славица Пејовић

БИТ И САЊЕ

Библиотека “Србољуб Митић”
Мало Црниће

2015.

*...Ходи, да ти покажем невјесту,
јагњетову жену*

(Јованово откривење, погл. 21. стих 9)

ПУТ ДОСЕЗАЊА НЕБЕСКОГ ЦАРСТВА

„И град не потребује сунце, ни месеца да светле у њему; јер га слава Божија просветли, а жижак је његово јагње”.

(Откривење Јованово 21/23)

Човек као Божија творевина треба да кроз животне стазе ходи праведан и смеран да би увек био прожет благодарним светлом, и досезао духовне видике космичких трептаја у овоземаљској скупчености где опхрван празнинама протиче временом, савладава га остављајући у њему трага. Зарад тог трага, мора да има на уму како је то рекао свети Максим Исповедник “Знање без подвига је ништа”.

Од искона велики патници, били су најчешће и велики умници, следећи заповести Божије творили су свеколика угодна добра. Таква делања кроз благородне творевине узносили су их у свеидела Господња, отварајући им наизглед неотвориве двери, учвршћивала стабла живота, гранала их темељима. Свакако, у основи поверене мисије неопходна је љубав, лепота и доброта узорног духовног узнесења. Надградња таквог духовног блага са испољеним стваралачким чином, оне изабране, уводи до парнасовских висина, до сједињавања са универзумом. Славица Пејовић са својим по-

етским надахнућима, изнедрила је за поклонике поетских озарења две књиге насловљене Елегија без одговора (2013.) и Озар (2014.). Њима исказује разуђену трагалачку радозналост о неумитном споју Васељене и овоземаљског човековог трајања, са видним настојањем да удахне, да продухови сваки човеков трен.

Изражена недоумица у проналажењу правог пута из претходних књига, са трећом поетском творевином, са њених страница као светлокази светле јасна и недвосмислена опредељења. Из њих пршти озар једног благодарног бивствовања. Њен дар да одгонета суштаствене дарове истине, сада је дефинисан спознајом да се човекова потреба за Богом намеће као неопходност а она пак замењује његову перманентну потрагу и потребу за смислом. Спознаје се где он обитава и јасно је да је алфа и омега, почетак и крај. Та спознаја се уврежава у душе верујућих, потврђујући да нам је све што нас окружује, шта нам се даје, што бивствује, дар Божији.

Отров који просипа звезда Пелин, покајницима не може да науди, он на њих не делује разарајуће. Они су заштићени, њима се сваке двери отварају, они су досегли откривање истине јер негују у себи апсолутну посвећеност Исусу Христу, и све више постају Христодули.

Поетеса Славица Пејовић за цитат у уводу ове нове поетске збирке, одабрала је мото из Јовановог

Откривења, који јој служи за поетски пој, за његов адекватни садржај и само њој својствену форму стиха. Њиме она сведочи о дару спознаје, о ишчекивању и љубави према Христу. Она непрекидно са нанизаним стиховима бди, особеним поетским говором, истиче њену поетску приврженост и искрену захвалност на њеном усмерењу јер зна да се небеско царство - Нови Јерусалим, приближава, да ће преко његовог прага уздигнутих глава прелазити праведни и боголики Теодули.

Њено цело поетско казивање нарочито истиче питања озарења и оно најбитније, откривање суштине људског битисања. Круна њеног поетског поја је наглашена кроз мудре и веште поруке за буђење духовности и буђење спознаје да је све Божијом вољом предодређено, да се ништа не може добити без пружене руке нашег Господа, као и нашег безусловног и безграничног посвећивања у овоземаљсом трајању, отеловљено у рељефу човекове душе и његових дела. Поетеса не обмањује чула читалаца, већ у њихове дубине утиска дрво живота које се увек грана ка успону духовне садржине, оне која је заснована на човекољубљу и саборности. При томе су њене рефлексije снажно обогаћене сугестивним светилним порукама, дакле љубављу, призивом Христа и Духа светог. И не би она била тако уочљива да Славица не користи безброј лепих, нових речи које се у свакодневном

животу, у комуникацији ретко употребљавају, које ублажују ударе свакидашњице кроз које прохујавају акорди космичке музике, оплемењује наше бивство указујући на поетесину моћ надахнутих креација.

Славица Пејовић са својом поезијом итекако проширује наше духовне видике те с пуним правом тврдим да се она изборила за своју челну позицију у намноженим стваралачким исказима и њиховим богоугодним вредностима.

Ана Дудаш

ОРЕОЛ

Светилник

Босим

И

Чистим

Откри

Се

А ини

Трагом

Месеца

Младог

Време

Губе

Време

Само

Не

Наду

Јер пут
Ореолом
Нови
Јерусалиме
Теби
Води

Свет(л)и ...

ГЛАСОНОША

Васкрслог прогласи
и
Узнесе његову лепоту
Анђео Бели

А лет његов
Ко јека звона
Свитање
Прослови!!!

*29. априла 2014.
По Васкрсу*

ЈАВИ СЕ!

Ова
Ноћ
у
Жељама
Дањује

Све је у њој

Нејаког реч
Грех
Вапај
Нада
Молитва

И ОН

Узданик
Дародавник
Бреме
Што
Прима

Јави се

Ваистину
Јави се!

Озвездан!

19. јануар 2015

У поноћ, у Богојављенској ноћи

ВЕНАЦ

Себе даде
СВЕТ би
Венцем од трња
Овенчан

И све што рече
Лек поста

А невољни
Ловор мирисни ишћу
И славе вино
Бахово

Не знају
Слап тај
Да
Безнадан је

Јер,
Само
Ход безућем
И тон харфе
Ка
Царству небном
Слови

И
Венца
Трн

ДОМ

Круг и Крст
Дом су
Распетих

Што тумарајућ
Витлом
Траже
Одмориште

А
На
Полазишту
Реч

Ка
Светлини
Удаљеној
Ослобођена

И
Коначишту ....

ОЧЕКИВАЊЕ

Мирис
Слутни
И
Тиховање
Мироносно
На
Узглављу
Благослови
Благородни
Недохватни

И
Беспутни
Ход
Зенама
Упртим
У одсев
Сјаја
Давног

А
Руке
Пружене
Милости
Жедних

Још....!

О ЉУБАВИ

Милошћу
Назваше
Дарове
И
Благословом
Радовања

Ал`
Како
Крст
Распетог
Носити
И
Венац
Ловору
Што
Не
Сличи

Дал`
Трпљењем
Са
Надом

Узнетом
Ил
Покором
На
Челу
Орошеном

Па
На
Путу
Љубави те
Море
Упити

Јове
Праведни
И
Издржљиви

Како?

ИЗА

Занос ли је
Исповед
Ил
Лет ли је

Бол
Минула
Словесној
Извору жеља
Руке и молебан
Воде
Је

Тамо...
Иза...

(С)ЛИК

Лик
У
Назирању
И
Безглас
У
Одласку

Знак
Новог

А
Реч
Браник
Поста
Немоћним

Слик
Изнедрен
Бљеском...

БИТ И САЊЕ

Бити сан
Па тако
До суштине

Ал'

Прича
Увек
Иста

Уз

Блато
Осушено
Што
Прах
Земни је ...

Грумење
У
Грудима...

А
Нокти
Црни

И
Недра
Жедна
Прикрита ...

Док
Рука
Сећања
Пребира...

Расута ...

БОКОР

Небо
Обојено
Оку само

А у њему...

Чемер
Затомљен
И
Дуга
Орошена

Све жиће то је...

Па
Поглед
Обокорен!

СЛАПОВИ

Нада, жеље
И
Жиће омагљено
Одавно
У
Раскораку

Ледине пугте...

Док
Киша
Незвана
Прочишћење
Би

Спира ...

У слаповима...

(О)ЖИВИ

Бескрају
Трајање
Дан
Дах
Је
Само

Колоплет
Неразмрсив

Клупко
Упредено

Трену том
Крај
Почетак је
А
Почетку
Крај следи

Па
Немост
Прозбори: ЖИВИ ...!

КЛЕТВА

Столетног
Храста
Глас
Не
Шапуће...

Грми...

Пауницу
Само
Перје
Да
Краси
Немире
Своје
Да
Гаси
Смирује
Па то
У
Годове
Уреза

Ал
Трептаји
Жеља
Спутаних
Трају
Запис
Она
Заборави
Разлисталом
Лепезом
Дворе краси

Шепури...
Ал не лети!

ЖЕЉА

Притајена...

Обданицом
Разливена

Наслућена
И никад
Довољна

У трагању
Нада
Само

Па
Осликана
У сну

Пространству
Без хоризонта
Тајна оста ...

Ал дохватна!!!!

РАЗМЕЂА

Жеље
Размеђа
Немају

Снохват
Пут
Им је

Река
Што
Ушћу и
Делти би

Путањама
Разним
Одслик сна
Брод
Находи
Пучини

Или бегу!!!

СА МАСКОМ

Тон
Што гудало
Даде
Нестало!

На трону
Само лауте
Лампиони
И маске!

Јер бал је
Кринки
Тмином
Обојен

Па и око
Позвано
Варљиво

Светила
Не види
Нити иште

Гле му
Радости !!!

ТОН НЕЧУЈА

Клепсидра

Нагост

Скри

Ал

Купа

Жар

У

Пламен

Разгори

И

Тоном

Нечуја

Жиће

Недри

Болом

У

Осипању!

ВИДОКРУГ

Сећања
Као сене
Омагљене
Прелетом
Муте
Дан

Мрзлину
Топе
Неугасла

Па
Видокруг
До ВЕНЕРЕ...

СЛИКА

На зиду

Лелуја
Свећом
Осенчена

У огледалу
Испис
И
Осмех
Доријана

Раздањен...

Па
Ноћ
Вапи

Расањеној...

НА ТРАГУ

Почетак
Или
Крај
Млечног пута

Око
Што види
Опсена
Је

Варка
Ил
Тајна
Је

Па писмена
Плавети
Отима
Зачарана

Сан
Низ
Да
Испише
А жеља упит вечни!

ХОД

Пут
у
Камену

А
Време
Реком
Плута

Облутке
Не
Броји

Јер,
Утока
Близу
Је...

И
смирај
трепета !

КАЛ

Вриском
Досећи врхове
Воља би

И чу се...

Ал то врисак
Не би
Ка Олимпу
Што носи

Отужни
Цвил
Кала би
И кал оста...

Док цвет
Никао
Да живи
Не јави се

Лепотом...!

(С)ТАЈ

Брзином
Пужа
Пут
Пређен

Ход
Мерен
И
Одмерен

А
Јачином
Кошаве
Дамари

Од
Тамо
Нема КУД
Ни ТУД

Само
(С)ТАЈ!!

ОЛУЈА

Лахор
Благи
Олујом
Поста

Косу
Мрси
Латице
Разнесе

И
Булке
Обојене
Узнесе

А
Дуга
Чека !

НЕВИДНИ

По
Жици
Ход

А
Плес
Јој
Ишћу

И
Гудала
Тон

Сунце
Да
Затамне

Понорницу
Да
Затру

И
Виоле
Траг
Избришу

Ал`
Плес
Ишћу
Успламтели...

ЗАЗИВ

Дан
У
Назирању
И
Трен
Што
Песму
Твори

Јава
Лебди
Дохватна

Речју
Ли
Само?

Зазив
Ил
Изазов

Успаваној ...!

НОЋУ

Дан бежи
Сутон је

А муње
Чекају
Пропете

Лепотом
Озвездану
Ноћ...

ИНСОМНИЈА

Плутају мисли
Нижу речи
Нит маште
Слик

Несан витла
Дари
Омаму ...
Опој...

Тек јутром
Уздарју
Лахор стиже
Будној !

А сна ни...!

ОЧИ

Жељне

Титраје

Буде

Ђуте

Тихују

Стихотворе

Само

И

Гледају

Гледане!

ВИР

Дан
За
Даном
У
Следу...

И
Године

Круг
осликан!

А
Завеслаји?

У
Вртлогу ...

ЗОРЕ

Бистре
И
Бришу
Ноћ

Путем
Раздањеним

Осмеси
У
Поноре
У
Висове

Док
Неситог
Дан
Опија

Свитања
Односе
и
Доносе

(Не)мир....

15. септембра 2014.

У свитање

ГОЛУБИЦА

Летом
Висове
Осликава

Гуче ...

Пев
Орфеја
Мами

А
Мирисом
Маслине
Омамљена

Ожеднела!

НАДА

Пространство
Без хоризонта

Тајна прикривена...

Раздањена
Обданицом

Дугом разливена

Па наслућена
Лутна

И никад довољна...

У трагању стуб несну!

КАКО

Да сан
Наду
Не изда

Кораком
Ветрове
Стићи

Месец
Сунцу
Приблизити

У нутрину
Проникнути
Врелу прићи

Не сагорети

Па оду
Радовања
Испевати

И
када...

ЖИШКА

У калу
Без
Огња

Жари ..

Пепелом
Скрита
Ал

Тиња...

Кристал
Свети
Је

Светли ...

Живородна...
Неугасла...

МРЕЖА

Омаглицом
Испредена

Прозирна...
Прозрачна...
Сновидна ...

А
ОНА?

Смерна ...
Залугала...
Ухваћена ...

Оку
И
Срцу

Ал
Мрежа
Је...

ОНА ДРУГА

У праску

Бола

Роди се

И

С болом

Мајка

Поста

Као Геи

Ил

Милосној

Богу дарна

Љубав

Уздарје

Је

Њено

Знамења

Жртвенику

Док

Приноси

Увек само

Слика

Испис
И
Стам
Је

Сузом орошен!

СТИХОВАЊЕ

Око
Оку
И
Руке
Струј

Као
Магија
Ткања
Музиног
Хтења

Маште
Звон
Доживљен
И
Жељен

Па
Реч
У
Стиху
Милозвук
Наста у трену !!!

СВЛАК

Дах
Скрит

Зорна
Мук
Слути

Дан
Чека

Да
Дарно
Скида

Уз
Цилик
Ил
Зов

Лик нови би !

НАКЛОН

У очекивању
Заборава
Риме
У року
Су
Скровиште

Двери
Дароване

Речи без
Стаза
Утабаних
Роје
У слогу
Болом скованих

Нагомиланих
Гнома чак

Али
Принета Света чест
Кристал вино и

Хлеб небни
Ломе титраје

Наклон
Их смири
И топли
Срцу запис

У зорама
док румене..

ИГРА НИЈЕ

Година
Дану
Сате
Трга

Снагу
Губи
Па
Добија

Ухваћена
Обујмљена

Лепоти
То
Игра
Ни

Само
Време
Трошно...

ИЗВИРАЊА

Река
Миром би
Да дише
Ал гребен
Ненадан пречи
Ток у ковитлаце
И вирове завија

Не чују се
Сирене
Заводнице

Све
Замук је

Кад ток
Утоци крене
Реч ће
У оди
Себе наћи

Извирена ....!!!!

(О)ДАН

Небо
Сенку
Не да

Само капи

А оне
Шапућу...
Шапућу...

Да муње
Бљесак је
Бар

Гром
Би чуо се
Мук разбио

И срок (о)дан...

БЛАГОСЛОВИ

Мајчина душица

Руке

И речи

Благослови

У спокоју

ЉУБАВ, НАДА и

МУДРОСТ

Су то

Дарови

Урезани

Неизбрисиви !!

БИТ

У мит
Претачу
Свето
Речи тргају

Бит
И
Суштаство
Растачу

Невидни...

Ал Царство
И
Дан вечни
Ноћ гасну
Орошеним

Небит утихнуће ...

Па
Куд
До
Тамо

У
Заклон...!!!

ХЛЕБ И ОПРОСТ

Написано
Се не брише
Ни реч
Злобна
Што уму
Рану твори

Ал кал
Ружу
Не сломи
Нит лепоту
Ружи

Опрост
Хлеб
Дарни
И
Реч блага
Спас су

Рањеној...!

ВЕРУЈ, РЕЧЕ

Погледу
Осмеху
Руци пруженој

Веруј, рече ...

И када
Подсмех
И
Злоба
Рана су
Па рука
Ожиљку зид је

Јер теби
Благородна
Јутро
Кад будиш се
Радост је

И још рече:

Веруј себи
Као
Правди небној

И мени
Дану мој.....!

ОСВИТ

Вечни

ОГЛЕДА

Милосну

ОЦРТА

Удоми

ОДАНУ

И

Овенча

ОРЕОЛОМ

А

ОНА

ОСВИТ!!!

(О)ЗНАК

Пером
Исписан
Лик
Искона

А
Длетом
На
Стубу
Круг

И
Зов
Јутра
Вриска
Ехо

Урезано
Постојање

Само...

РЕЧ О РЕЧИ

Бит(и)сање у поезији Славице Пејовић

За кратко време, добили смо, ево, и трећу књигу стихова Славице Пејовић. Поређамо ли их, видећемо да је то формално, тематско-мотивски и иконографски – заправо један триптих. То је једна велика песма са којом је наша песникиња дуго живела, док стихови нису почели да се еманирају, преливају као од сувишка душе. Ту почиње поезија. А песник је песник и проговориће макар кроз зовину свиралу, кроз седам брава и девет свилених душека и јоргана, проговориће после хиљаду дана ћутања, проговориће макар га то коштало живота.

Дуго је Славица Пејовић похрањивала мисли и сликове у своју кутију драгоцености заједно са златом и уздасима, меким рукавицама, даровним платном и женским сузама. А онда се тај животни пртљаг расуо и све, и перје, и бисери, и додири, све се до нас докотрљало и размилело.

У тој поезији чисто је и свечано, мирно. С обзиром на снажан литургијски укус и атмосферу, слободно можемо рећи да је то и зографски триптих, као када вас благо погледа Света породица са иконостаса. Као када у сред јулске жеге уђете у цркву. А Бог се са куполе и зидова сели у ваше срце, јер се још одавно преселио у ваше речи. Иако смо ми, људи, по својој природи затворени

у себе, покушавамо да изговоримо све те гласове који одјекују у нама: гласове анђела, демона, живих, умрлих, оних са којима смо дошли на свет, све до последњег завета. У том сазвучју издвојиће се један, онај милозвучни, највиши, кристални звук којим ћемо се огласити.

(С)лик бити, Бит(и)сање, у овој својеврсној игри речима и слободној песникињиној композицији слутимо да се егзистенција у још једној конотацији преплиће са сликом и сном. Поезија, постојање и сање, све обавијено овом последњом, шекспировском материјом којој не можемо одолети. Сав наш живот одвија се између јаве и сна. Једном танком жицом ходају месечари, другом путују путници економске класе, а само песници иду обема.

А
Реч
Браник
Поста
Немоћним
Слик
Изнедрен
Блеском.
(С)лик)

Све је у овој књизи тако елиптично, лапидарно, као да се урезује у камен, а не у папир. Не знам

да ли је то тренд, али Славица Пејовић се држи једног освештаног правила: Никада не рећи превише. Као да нас води неком ребусу или праречи, хоће да је ослободи свих украса, свих пригодних и очекиваних реторских фигура, да би стигла до бити, *искона и почетка*.

*Мирисом
Маслине
Омамљена
Ожеднела*

*Летом
Висове
Осликава*

*Гуче
Пев
Орфеја
Мами*

(Голубица)

Имали смо и раније песника минуциозних као часовничара и очито да је у том минимализму много дражи. Он, пре свега, верује у древну снагу речи и интелигенцију читалаца. И неки новелисти су се плашили сувишних речи као највећег светогрђа. Уистину, ко ће бринути о језику ако не писци. Ко ће чувати најређе и најлепше речи сво-

га језика ако не песници. Реч је овде и заклон и одежа. Она је у нашем слуху и ритму нашег била. У првој збирци Елегија без одговора те речи ишле су ка вису, Творцу, трагу, опросту, гromу и валу. У другој збирци Озар, заиста су биле груписане у светлосни сноп, зарење, ореол, сјај, бљесак, а сада постају ослобођене као птице.

*Љубав
Је
Уздарје
Њено
Знамења
Жртвенику
Док
Приноси
Увек
Само
Слика
Испис
И
Стам
Је.*

(Она друга)

И док све у души и телу ври, наша песникиња остаје уздржана у свом изразу. Тако рељефније и вишезначније преноси крик душе. У основи сваке поезије, па и ове, јесте емоција. Рефлексија јој

даје само нужну плату. Поред љубави у свеопштем контексту, песникињу мучи и онтологија и есхатологија, време, људске маске, несанице и наде. Она је добар опсерватор света око себе. Ве-чито упитана и устрептала, види и голуба и бистру зору и олују и чемер и бокор. Оно што ову поезију спасава, није само њена мисаоност, јер куд нас све нису одвеле наше мисли, већ њена вера. То је последњи стуб који је чува од незнања.

Себе даде

Свет би

Венцем од трња

Овенчан

И све што рече

Лек поста.

(Венац)

Дај, Боже, свима, па и нашој песникињи Славици Пејовић да једнога дана постанемо достојни својих стихова. Обично нас они превазилазе и надилазе.

Славица Јовановић

ЈЕЗИЧКО ЗЛАТОНОСНО ЖИЛИШТЕ

(Запис уз књигу стихова *Бит и сање* Славице Пејовић)

Ововремена поезија непрестано преиспитује освојену поетику и тежи разбијању искушаних изражајних модела, надасве колико и стандардизованим језичким датостима толико у приновљеном медитативном варничењу зависно од самосвојне граматике осећања и спремности да се надвлада испошћена метафора. Истина, много тога у садржајним исходиштима није сводиво на авангардну непредвидљивост, која песнички језик чини отворенијим за суптилнија и сложенија означања. Отуда, свака нова песничка књига, која рачуна на самосвојност и делатну интелектуалну енергију, трага за другачијим изразом у односу на ранија поетска искуства. Ипак, таква поезија и поред преображајних елемената није потпуно лишена традиционалне интонације и извесних лексичких рудокопа, својствених саморађајућој искри у проговору из најдубљих душевних скривница.

Тим трагом, своју песничку реч, плоди *Славица Пејовић*, песникиња која се не задовољава знаним сазвучјима, али и не запоставља *матерњу мелодију*, поготову у избрушеним стиховима и редукцији семантичке разливености пред налетима емотивних

несуздраних исказа. Примера, за такав поступак, могли смо наћи и у њеним претходним песничким књигама, посебно у књизи *Озар*, која се у доброј мери разграђава и језички принавља у новој, названој *Бит и сање...* Та сазвучја, несумњиво смо налазили у поезији старијих српских песника, који су се ослањали на средњевековне текстове, поменућемо само: Ђорђа Марковића Кодера, Станислава Винавера, Момчила Настасијевића и у стиховима песника, који су, такође, откључавали искомске ризнице, обнављајући речник потиснут из свакидашњег говора: Васка Попе, Десимира Благојевића, Србољуба Митића, Вита Марковића, Алека Вукадиновића, Бошка Руђинчанина... Свакако, има и других песника, који свој стваралачки идентитет препознају у језичком златоносном жилишту. Но, то захтева обухватнија читања и аналитичнија тумачења.

Сложићемо се са запажањем *Милице Јефти-мијевић Лилић*, у поговору књиге *Озар*, да: „Поетика минимализма оваплоћује се у поезији Славице Пејовић као израз једног богатог даха, једног тренутка сусрета са собом, али и бескраја који наговештава обиља њене поетске личности, контемплације проистеклих из живљења уметности, из живота који је удисала пуним плућима, из онога што је њен дух упио и преобликовао“. У сличним исказима о овој поезији можемо говорити

и када је реч о књизи *Бит и сање*, која употпуњује један поетски концепт, приближен свим оним душевним засадима у средишту интимног именика подређеног тајнописном женском принципу.

На први поглед, није тешко појмити овај назив књиге, али спајањем изведеница добићемо сасвим нешто друго у значењу *постојања* (битија) схваћеног више филозофским термином и то оним који задире у саму суштину *бића* – у овом случају *бића* прожетог сневањем. У свему томе, сев је затајни, близак неизречју, али саздан од струје из самог језгра речи – из морфеме – која не пристаје на једнозначно укоренење. Донекле, то су мисаоне нити завезане у чвор неразмрсив или са неким само језику знаним путем, елиптичним углавном, нижу у више смерова одједном и омогућују песмотворним честицама да се атомизују изван прводатог смисаоног круга.

Уосталом, поезија своју пуноћу разоткрива у процесу преиначавања и незадржавања у простору између *означитеља* и *означеног* – више је има у неискazanости, иза наслутног самогласја, у одјецима речи кованих и упркос неспојивости преведених у другост. Те кованице, поседују истовремено, нешто архаично и ирационално, заструјало у надреалистичким праксама. Узмимо само неколике: светилник, узданик, дародавник, обокорен, раздањен, одмориште, молебан, колоплет, зазив, жиће, размеђа,

милосна, испис, струј, милозвук, недохватни од-
сев, овенчан, зазив, гласоноша, сновидна, зорна,
цилик, кал, слик, несан, лутна, живородна, освет,
обујмљена, срок, ненадан, замук ... Реч је неретко
један стих или заметак нечег само наслутивног и из-
деливог на више делова подразумеване речи која
обједињава својеврсни ритам и слике одметнуте
из рама класичне поетике. Некад је то само један
уздах, некад шапат, некад крик настао у судару са
свакидашњицом.

Уз то, песнички језик не запоставља емотивне
вртлоге у простору, где љубав исијава своје свеко-
лике садржаје: обоженост, животодајне импулсе,
надања непресахла у саноплету жеља и заноса...
Непорециво, песникиња је загледана у свој лик у
огледалу, које Господ држи у затајеним рукама и
једноставно покушава да дешифрује не само ми-
нуло време већ и оно неказано, ухваћено погледом
унутарњим, самоиспитним у тренуцима самотним,
када се прошло и будуће прожимају између ствар-
ног и оностраног света. У тим тренуцима, у песми
су: „Недра / Жедна / Прикрита“. Пре свега другог,
речи су: „Грумење у / Грудима / А / Нокти / Црни /
Док / Рука / Сећања / Пребира / Расута!“ Сличних
исказа, изручених у молебан и песмотворни завет,
поседује свака од ових самоспознаја на згаришту
спаљеног неизречја. Кажемо самоспознаја, иако
сама песникиња сопствено битије претаче из заго-

нетке у одгонетку и обрнуто. Могло би се рећи, да је ова поезија разоткривала свој ток „Болом / У / Осипању“ или збирањем егзистенцијалног учинка указивала да је досадашње хододарје преузео потпуно: „Пут / У / Камену / А / Време / Реком / Плута / Облутке / Не / Броји / Јер / Утока / Близу / Је... И / Смирај / Трепета!“

Свакако, о стиховима Славице Пејовић, може се говорити на разне начине, продором у саму сушт реченог или у наслуту осећаног а неказаног, ослушкивањем дозива Бога, када „Ноћ / У / Жељама / Дањује“ и пребирањем сања недосањаних у бревијару љубавном. Отуда, тешко је казати која од песама највише заслужује читалачке пажње, а да се целина не занемари. Утолико је књига *Бит и сање* пронашла у мени захвалног читаоца.

У Београду
22. марта 2015.

Радомир Андрић

САДРЖАЈ

Пут досезања небеског царства	5
Ореол.....	9
Гласоноша.....	11
Јави се!.....	12
Венац.....	14
Дом.....	16
Очекивање.....	17
О љубави.....	19
Иза	21
(С)лик.....	22
Бит и сање.....	23
Бокор.....	25
Слапови.....	26
(О)живи.....	27
Клетва.....	28
Жеља.....	30
Размеђа.....	31
Са маском.....	32
Тон нечуја.....	33
Видокруг.....	34
Слика.....	35
На трагу.....	36
Ход.....	37
Кал.....	38
(С)тај.....	39
Олуја.....	40
Невидни.....	41

Зазив.....	43
Ноћу.....	44
Инсомнија.....	45
Очи.....	46
Вир.....	47
Зоре.....	48
Голубица.....	50
Нада.....	51
Како.....	52
Жишка.....	53
Мрежа.....	54
Она друга.....	55
Стиховање.....	57
Свлак.....	58
Наклон.....	59
Игра није.....	61
Извирања.....	62
(О)дан.....	63
Благослови.....	64
Бит.....	65
Хлеб и опрост.....	67
Веруј, рече.....	68
Освит.....	70
(О)знак.....	71

Славица Пејовић
БИТ И САЊЕ

Издавачи:

УКС Браничевско-стишка књижевна заједница
Библиотека “Србољуб Митић” Мало Црниће

За издаваче:

Милисав Миленковић
Зорка Стојановић

Уредници:

Милисав Миленковић
Зорка Стојановић

Штампа:

Стојадиновић
Петровац на Млави

Тираж: 300

ISBN: 978-86-87003-36-1

2015.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-1

821.163.41.09-1 Пејовић С.

ПЕЈОВИЋ, Славица, 1948-

Бит и сање / Славица Пејовић. - Мало
Црниће : Библиотека "Србољуб Митић" :
Удружење књижевника Србије, Браничевско-
стишка књижевна заједница, 2015 (Петровац
на Млави : Стојадиновић). - 88 стр. ; 17 см. -
(Едиција Стишки књижевни круг ; књ. бр.
26) (Библиотека Завет ; књ. 3 / [Библиотека
"Србољуб Митић"])

Тираж 300. - Стр. 5-8: Пут досезања небеског
царства / Ана Дудаш. - Стр. 75-79: Бит(и)сање у
поезији Славице Пејовић / Славица Јовановић.
- Стр. 80-84: Језичко златоносно жилиште /
Радомир Андрић.

ISBN 978-86-87003-36-1 (БСМ)

а) Пејовић, Славица (1948-) - "Бит и сање"
COBISS.SR-ID 214269964